

28. januar 2010

Biotska raznovrstnost: zaustaviti izumiranje življenja na planetu!

Na konferenci v Madridu je EU odprla razpravo o viziji in ciljih za rešitev biotske raznovrstnosti ter otvorila *Mednarodno leto biotske raznovrstnosti*

27.1.2010 zvečer se je v Madridu končala dvodnevna konferenca španskega predsedništva EU "Vizija in cilji za biotsko raznovrstnost po letu 2010". Z njo so v EU tudi svečano otvorili *Mednarodno leto biotske raznovrstnosti*, ki so ga razglasili Združeni narodi.

Izginjanje biotske raznovrstnosti je globalna katastrofa, ki brez dvoma ni prav nič manj nevarna od podnebnih sprememb, in enako ogroža obstoj življenja na planetu. Strokovnjaki zaradi hitrosti izginjanja vrst govorijo o "6. velikem izumiranju" v zgodovini Zemlje. Če se pri podnebnih spremembah še najdejo posamezni skeptiki glede človekove vloge v procesu, pa jih pri izginjanju biotske raznovrstnosti ni: brez dvoma je kriva človeška dejavnost.

Vodje držav sveta so leta 2002 sprejeli skupni cilj "*do leta 2010 bistveno zaustaviti izginjanje biotske raznovrstnosti*". Danes je vsem jasno, da ta cilj ne bo dosežen. Zato je bil namen konference, da predstavi vizijo biotske raznovrstnosti po letu 2010 in bolj konkretne cilje za zaustavitev izginjanja.

Predstavnik Evropske komisije Falkenberg je podal štiri predloge Komisije za nove cilje za EU, o katerih se bodo države članice odločile do marca letos [1]. Visoki uradniki nekaterih evropskih držav so na okrogli mizi podprli četrto, najbolj ambiciozno možnost, ki ne le potrjuje cilj zaustavitve upadanja biotske raznovrstnosti v EU, temveč vključuje tudi sprejem odgovornosti EU za to težavo globalno. EU je kot skupnost razvitih držav namreč s svojo netrajnostno proizvodnjo in potrošnjo sokriva za izginjanje vrst drugje po svetu, zlasti v državah v razvoju.

Vendar pa se je razprava o predlaganih ciljih v državah članicah šele začela. Nevladne okoljske organizacije si bodo prizadevale, da bo končna odločitev najmanj enaka najbolj ambicioznemu predlogu Komisije. NVO so se dan pred konferenco srečale na seminarju in nato na konferenci predstavile svoja stališča in predloge. Predlogi so večinoma povzeti v *Rešilnem načrtu za biotsko raznovrstnost* EEB (Evropski okoljski biro) [2].

EEB opozarja, da morajo vodje držav EU na zasedanju Pomladnega sveta potrditi najbolj ambiciozen predlog, ki mora postati tudi osrednji del Strategije EU 2020 [3]. Anamarija Slabe z Inštituta za trajnostni razvoj, podpredsednica EEB, je utemeljila: "Izginjanje biotske raznovrstnosti je globalna katastrofa, ki ni prav nič manj nevarna od podnebnih sprememb. Čas je, da tej zanemarjeni temi namenimo pozornost, ki jo zasluži. Ekosistemi, ki nam zagotavljajo hrano, surovine, svež zrak in pitno vodo, brez biotske raznovrstnosti ne bodo delovali. Uspešno ohranjanje biotske raznovrstnosti je tako tudi vprašanje varnosti in mora zato dobiti pomembno vlogo v Strategiji EU 2020, ki bo opredelila, kako bo EU iz sedanje krize izšla na trajnosten način."

Za EU bo zelo pomemben koncept "zelene infrastrukture", ki bo morala zagotoviti povezanost ekosistemov, njihovo odpornost in s tem ohranitev za človeštvo nujno potrebnih storitev, ki jih nudijo. Natura 2000 je pri tem zagotovo eden od temeljnih kamnov, vendar pa je *zelena infrastruktura* mnogo več od zavarovanih območij. Vključevati mora ne le kmetijsko, transportno idr. politiko in zakonodajo, temveč tudi prostorsko načrtovanje. Prav prostorsko načrtovanje je zato naslednji velik izziv za EU. V EU zaradi prometne in druge infrastrukture ter urbanizacije vsak dan izgubimo 1.500 ha predvsem kmetijskih zemljišč, kar je enako izgubi vseh kmetijskih zemljišč Nizozemske v 3-4 letih.

Trajnostno prostorsko načrtovanje je velik izziv tudi za Slovenijo, ki se glede rabe prostora že vrsto desetletij obnaša izjemno neodgovorno. Po eni strani smo uničili ogromno obdelovalnih kmetijskih zemljišč in smo po obsegu le-teh in po stopnji samopreskrbe s hrano na repu EU, po drugi pa smo zaradi gradnje avtocest in ostale infrastrukture uničili ne le obsežna kmetijska zemljišča, temveč tudi dragocena območja narave.

Inštitut za trajnostni razvoj se z vidika sporočil madridske konference pridružuje tudi ugotovitvam slovenskih okoljskih nevladnih organizacij glede katastrofe, ki se naravi obeta ob morebitnem sprejetju predlaganega zakona o Triglavskem narodnem parku.

Na madridski konferenci bi moral v okrogli mizi sodelovati tudi slovenski okoljski minister, kar pa se zaradi znanega dogajanja na domači politični sceni žal ni zgodilo.

Opombe:

1. Komunikacija Evropske komisije "Options for an EU vision and target for biodiversity beyond 2010": http://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/policy/pdf/communication_2010_0004.pdf
3. Celotno besedilo vizije EEB je na voljo [TUKAJ](#) (v angleščini).
2. Glej [EU Consultation on 'EU 2020' strategy](#), nadaljevanje Lizbonske strategije.

INŠTITUT ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ

Pisarna: Trubarjeva 50 (Okoljski center)

Tel. (01) 4397 465

GSM 041 725 991

Faks (01) 4397 105

info@itr.si; www.itr.si